

Projekt Krokus

Priročnik za učitelje

Vsebina

O projektu Krokus.....	1
Ozadje holokavsta.....	2
Nejudovske žrtve holokavsta.....	3
Zakaj sadimo čebulice rumenega žafrana.....	4
Sajenje čebulic žafrana.....	5
Načrtovanje projekta Krokus.....	6
Pravičniki med narodi.....	7
Sprejemanje raznolikosti in proslavljanje medsebojnih podobnosti.....	8
Zastave in zemljevid.....	9
Evropska unija.....	10–11
Dodatna literatura in viri.....	12
Stiska beguncev med holokavstom in danes.....	13
Holokavst in ostali genocidi 20. stoletja.....	13

O projektu Krokus

Projekt Krokus je brezplačen projekt za šolarje in mladostnike od desetega leta starosti dalje. Začel se je kot irska pobuda leta 2005, trenutno pa je razširjen že v dvanajstih evropskih državah. Želimo si, da bi v projektu Krokus sodelovale vse države članice Evropske unije.

Neprofitno združenje Holocaust Education Ireland zagotavlja čebulice rumenega žafrana (krokusa) za saditev v jeseni v spomin na milijon in pol judovskih otrok, umrlih v holokavstu, in na tisoče drugih otrok, ki so bili žrtve nacističnih grozot. Rumeni cvetovi spominjajo na rumene Davidove zvezde, ki so jih bili Judje prisiljeni nositi pod nacistično oblastjo. Žafran marsikje zacveti v času mednarodnega dneva spomina na žrtve holokavsta (27. januarja).

Palermo, Sicilija, Italija

Medtem ko mimoidoči občudujejo cvetlice, jim lahko mladi razložijo, kaj te predstavljajo in kakšna je bila usoda otrok. S sodelovanjem v projektu Krokus se mladi na oprijemljiv način seznanijo s tematiko holokavsta, prav tako pa se dvigne njihova raven ozaveščenosti o nevarnostih rasizma ter vseh oblik predsodkov in diskriminacije. Spoznajo pomen vključevanja in spoštovanja vseh ljudi, ne glede na njihovo etnično pripadnost, motnje v duševnem ali telesnem razvoju, spolno usmerjenost ali versko prepričanje.

V sklopu projekta Krokus nudi ta priročnik za učitelje osnovne informacije in predloge za pomoč pri uspešnem izvajanju programa. Priporočeno je, da učitelji prilagodijo jezik vsebine, pri čemer upoštevajo starost svojih učencev, njihovo raven razumevanja, predhodno znanje o tematiki in morebitne lokalne okoliščine ali občutljiva področja.

Skupina Krokus (The Crocus Club) na spletni strani Facebook je varen spletni forum, ki ga upravlja združenje Holocaust Education Ireland, kjer lahko udeleženci delijo svoje izkušnje s projektom ter objavljajo fotografije, komentarje in svoja razmišljanja. Gre za platformo, kjer lahko člani sklepajo nova prijateljstva z drugimi šolami, skupinami in posamezniki tako iz domačega okolja kot tujine.

Čebulice rumenega žafrana sadimo v spomin na vse otroke, umrle v holokavstu. Tako niso pozabljeni, temveč se spomin nanje skupaj z njihovimi zgodbami prenaša na prihodnje generacije.

Ambasadorji projekta Krokus

S sodelovanjem v projektu Krokus postanete ambasador projekta. Z deljenjem svojih izkušenj o sodelovanju v projektu boste spodbudili nove prijatelje, šole in skupine mladih, da se pridružijo projektu Krokus. Na ta način število udeležencev vsako leto raste.

Nacionalni koordinator projekta Krokus v Sloveniji je Center judovske kulturne dediščine Sinagoga Maribor. Obiščite spletno stran www.sinagogamaribor.si/slo/dediscina/projekt-krokus/ ali nam pišite na koordinator@sinagogamaribor.si.

Ozadje holokavsta

S holokavstom označujemo sistematičen pomor šestih milijonov Judov in več sto tisoč drugih žrtev, ki so ga izvedli nacisti in njihovi kolaboranti.

Nemčija se je po porazu v prvi svetovni vojni (1914–1918) soočala s številnimi gospodarskimi in družbenimi težavami. Na tisoče ljudi sta prizadeli lakota in brezposelnost. Nemci so upali, da jih bodo njihovi politični vodje izvlekli iz težav.

V tridesetih letih 20. stoletja so nacionalsocialisti, znani kot nacisti, trdili, da lahko rešijo težave, s katerimi se je soočal nemški narod. Postali so zelo priljubljeni in leta 1933 oblikovali vlado. Njihov vodja je bil Adolf Hitler. Obdobje med letoma 1933 in 1945 pogosto imenujemo obdobje nacizma. To je obdobje, ko se je zgodil holokavst.

Hitlerju in nacistom ni bilo všeč, če je kdor koli nasprotoval njihovi ideologiji ali politiki. Pregarjali so ljudi iz etničnih manjšin in različnih kulturnih okolij, ljudi različnih narodnosti ali veroizpovedi, svoje sovraštvo pa so usmerili tudi v šibkejšo in ranljivo, npr. ljudi z motnjami v duševnem ali telesnem razvoju. Vsem tem skupinam ljudi so še posebej otežili življenje. Nacistom je popolnoma ustrezalo, da so te ljudi prikazali kot grešne kozle – nekoga, ki so ga lahko krivili za svoje težave. Za njih so bili glavni krivci Judje, zato so jih preganjali na skrajno krut način. Nacistično preganjanje Judov, znano kot holokavst, je bilo eno najbolj sramotnih obdobj 20. stoletja evropske zgodovine.

Septembra 1939 je Nemčija napadla Poljsko in začela se je druga svetovna vojna. Nemška vojska je kmalu preplavila večji del Evrope.

Na stotisoče Judov iz celotne Evrope so nacisti poslali v gete in koncentracijska taborišča, tako v taborišča za prisilno delo kot tudi v taborišča smrti. V teh taboriščih so bili zaprti tudi drugi ljudje, ki so prav tako trpeli zaradi izživeljanja, mraza, lakote in bolezni. V taboriščih smrti so ljudi ubijali s strupenim plinom. Nacisti so pomorili šest milijonov Judov, vključno z milijonom in pol judovskih otrok.

Madžarski Judje pred nalaganjem v vagone za živino na poti v koncentracijska taborišča

Otroci z rumeno zvezdo, geto Theresienstadt [Terezín]

Zelo pomembno je, da to grozljivo obdobje evropske zgodovine med letoma 1933 in 1945 nikoli ne utone v pozabo. Zagotoviti moramo, da nobenemu posamezniku ali skupini ljudi ne bo dovoljeno ubijanje ali škodovanje drugim, samo zato, ker jim ti ljudje niso všeč ali ker se ne strinjajo z njihovimi pogledi.

OKVIRČEK Z BESEDAMI 1

Naučite se teh novih besed:

kolaborant

etnična manjšina

geto

ideologija

sirota

politika

grešni kozel

ranljiv

Razlago teh novih besed najdete na spletni strani združenja Holocaust Education Ireland.

Rumena zvezda

Davidova zvezda je judovski simbol. V vseh državah, kjer so imeli v rokah oblast nacisti, so Jude prisilili, da nosijo zvezde na svojih oblačilih. Zaradi tega so Judje izstopali v množici drugih ljudi.

Le kako so se počutili, ko so bili prisiljeni nositi rumeno zvezdo?

Le kako so se počutili, ker so jih imeli za »drugačne«?

Pogovorite se z učenci.

Nejudovske žrtve holokavsta

Romi in Sinti

Med holokavstom se je zgodil genocid nad Romi in Sinti. Na tisoče je bilo zbranih, pregananih v gete in deportiranih v koncentracijska taborišča. Rome so pomorili tudi na ozemljih Sovjetske zveze, ki so jih okupirali Nemci. V romski tradiciji se zgodbe prenašajo ustno iz generacije v generacijo, zato je težko vedeti, kaj natančno se je zgodilo. Ocenjuje se, da so nacisti med holokavstom pomorili med 250.000 in 500.000 Romov in Sintov. Dandanes nove generacije Romov in Sintov obiskujejo šole in univerze. Raziskujejo in beležijo, kaj se je zgodilo njihovem ljudstvu, in to prenašajo na generacije, ki prihajajo za njimi.

Amalie Schaich je bila sintska deklica, ena od štirih otrok družine Schaich, rojena v vzhodni Romuniji. Schaichovi niso storili nič slabega, a so nacisti družino vseeno razdrli. Leta 1944 so Amalie poslali v »cigansko taborišče« v Auschwitzu, kjer je veliko ljudi umrlo zaradi trpinčenja, mraza, lakote in bolezni. Amalie je preživela Auschwitz, vojno in holokavst.

Evropski dan spomina na žrtve holokavsta nad Sinti in Romi je vsako leto 2. avgusta.

Amalie Schaich, sintska deklica, Romunija

Ljudje z motnjami v duševnem ali telesnem razvoju

Nacisti so pomorili na tisoče ljudi z motnjami v duševnem ali telesnem razvoju, ker so jih imeli za manjvredne ali »nevredne življenja«. V Nemčiji in Avstriji so nacisti pomorili več kot 300.000 oseb z motnjami v duševnem ali telesnem razvoju. V srečni družini v nemškem Dortmundu se je leta 1929 rodil Manfred Bernhardt, deček z motnjo v duševnem razvoju. Ko je bil Manfred star trinajst let, so njegove starše prepričali, naj ga pošljejo v specializirano otroško bolnišnico Aplerbeck. Obljubili so jim, da bodo tam zanj dobro poskrbeli. Manfred naj bi bil žrtev programa, v katerem so pobijali invalide. Junija 1943 je umrl v sumljivih okoliščinah.

Manfred Bernhardt s svojo sestro Gerdo, Nemčija, trideseta leta 20. stoletja

Poljaki in drugi Slovani ter ostale etnične manjšine

Nacisti so preganjali in pomorili na stotisoče Poljakov in drugih Slovanov. Dva milijona Poljakov, na tisoče Belorusov, Slovencev, temnopoltih, ljudi mešanih ras in pripadnikov različnih etničnih manjšin je bilo pregananih s strani nacistov. Nacisti so verjeli, da so ti ljudje manjvredni in da jih je treba odstraniti iz nemške družbe. Na tisoče so jih deportirali v koncentracijska taborišča, kjer so umrli zaradi nasilja, mraza, lakote in bolezni. Na tisoče poljskih otrok, kakor tudi več sto slovenskih, je bilo ugrabljenih in odpeljanih v Nemčijo, da bi jih vzgajali kot Nemce. Ti otroci so znani kot »ukradeni otroci«.

Poljski zapornik Julian Noga v koncentracijskem taborišču Flossenbürg, Nemčija, 1942

Fotografija deklice mešane rase, ki so jo v Nemčiji uporabljali pri učnih urah na temo rase in zdravja

Istospolno usmerjeni

V Nemčiji in večini evropskih držav je bila homoseksualnost kaznivo dejanje vse do šestdesetih let 20. stoletja in tudi kasneje. Nacisti so preganjali geje in lezbijke, za katere so trdili, da so v neposrednem nasprotju z nemškimi ideali. Geje so pošiljali v koncentracijska taborišča, kjer jih je čakalo težje delo, manj hrane in nasilnejše ravnanje kot pri drugih zapornikih. Na tisoče je bilo ubitih ali pa so umrli zaradi nečloveških razmer. Po vojni so veliko gejev poslali nazaj v zapor, ne da bi upoštevali vsa leta, ki so jih že preživeli v nacističnih taboriščih. Zaradi odnosa javnosti so istospolno usmerjeni moški težko delili svoje zgodbe in le redki so se opogumili ter opisali svoje izkušnje.

Albrecht Becker je bil umetnik in gledališki režiser. Svoje istospolne usmerjenosti ni skrival, od leta 1935 pa je bil zaprt v več koncentracijskih taboriščih. Preživel je vojno in holokavst.

Albrecht Becker

OKVIRČEK Z BESEDAMI 2

Naučite se teh novih besed:

razseljen

preganjanje

ostro

sklicati

odviti se

Razlago teh novih besed najdete na spletni strani združenja Holocaust Education Ireland.

Med žrtvami je bilo tudi na tisoče političnih žrtev in kristjanov, ki so nasprotovali nacistom in pomagali Judom. Tudi oni so postali žrtve holokavsta.

Zakaj sadimo čebulice rumenega žafrana?

Žalost in upanje

Čebulice rumenega žafrana sadimo v spomin na milijon in pol judovskih otrok in na tisoče drugih otrok, ki so umrli v holokavstu. Rumena barva cvetov spominja na rumene Davidove zvezde, ki so jih bili Judje prisiljeni nositi pod nacistično oblastjo. Cvetlice nas spominjajo na vse otroke, ki so umrli v holokavstu.

Nacisti so pomorili na stotisoče otrok, veliko pa jih je tudi preživelo. Otroci, ki so preživeli, so danes večinoma stari starši. Svoje zgodbe so prenesli na svoje otroke in vnuke. Njihove zgodbe ne smejo biti nikoli pozabljene, povedati jih moramo svojim otrokom.

Ko na začetku pomladi zacveti žafran, se spomnimo umrlih otrok. Čudovite cvetlice pa nas opominjajo, da se tudi po najhujših dogodkih znova začne novo življenje in da lahko upamo, da bo bolje, kot je bilo prej. Cvetlice nas spominjajo, da je na svetu še lepota in upanje za našo prihodnost. Sajenje teh cvetlic je žalostno, a nas hkrati tudi navdaja z upanjem. Upamo, da bodo sčasoma otroci po vsem svetu sadili čebulice rumenega žafrana v spomin na vse otroke, ki so umrli v holokavstu.

Hanna Lehrer iz Münchna nosi rumeno zvezdo. Rojena je bila leta 1936, kmalu pa tudi deportirana v Rigo v Latviji, kjer so jo pri šestih letih starosti ubili.

Znanstveni zavod za elektroniko, Wrocław, Poljska

4. osnovna šola, Atene, Grčija

Otroci sadijo čebulice žafrana z irsko predsednico Sabino Higgins na vrtu predsedniške palače Áras an Uachtaráin v Dublinu.

Sajenje čebulic žafrana

Čebulice žafrana sadimo v jeseni od sredine septembra do sredine novembra. V različnih državah nastopi pomlad ob različnih časih. Kdaj cvetlice zacvetijo, ni preveč pomembno – je pa pomembno, da so posajene v spomin na otroke, ki so umrli v holokavstu, in da se, ko se cvetlice pojavijo, spomnimo nanje. Spomnimo se tudi, kako pomembno je sprejemati in ceniti ljudi vseh kultur in etničnih skupin.

Na vrtu

Osnovna šola Kornela Makuszyńskiego, Otwock, Poljska

Čebulice žafrana posadite približno 6 cm globoko v kakovostno zemljo. Zalijte in pustite, da spomladi poženejo cvetovi. Robove gredic z žafranom lahko označite z vrstico. Na nekaterih šolah so čebulice posadili v obliki Davidove zvezde.

Cvetlične posode

V državah, kjer je pozimi premrzlo in preveč ledu in snega, da bi čebulice žafrana lahko sadili na prostem, se jih lahko posadi v zaprtih prostorih v cvetlične posode in lonce. Čebulice je treba posaditi, kot je opisano zgoraj. Ko začnejo poganjati, jih v notranjosti postavite pred okna, vendar ne v bližino grelnih naprav!

Osnovna šola Giovannija Pascolija, Cento, Italija

Okenske posode ali cvetlični lonci

- Položite koščke razbitih glinenih loncev ali kamne na dno posode.
- Napolnite s kakovostno zemljo ali kompostom.
- Posadite čebulice.
- Zalijte in prekrijte s črno plastiko (npr. vrečo za smeti) in pustite na prostem. V nasprotnem primeru shranite na hladno, temno mesto (npr. v uto ali garažo) do konca decembra.
- Odstranite plastično prevleko in preverite, da se zemlja v okenski posodi ni izsušila. Po potrebi zalijte.
- Položite k oknu.

Vrt z žafranom, zasajenim v obliki Davidove zvezde, v muzeju Russborough House v grofiji Wicklow na Irskem.

Caryna Camerino, potomka (tretja generacija) preživelega v holokavstu, z učencema šole Hansfield ETNS iz Dublina, Irska

Načrtovanje projekta Krokus

Projektna časovnica

September	Oktober	November	December	Januar	Februar	Marec
sajenje čebulic		preverjanje čebulic, nič se ne dogaja		začnejo se pojavljati rumeni popki		žafrani so v polnem razcvetu
	preverjanje čebulic, nič se ne dogaja		v zemlji se začnejo pojavljati zelene konice		žafran zacveti	

1. V razredu preberite strani 2–5 in razpravljajte.
2. Izberite mesto za sajenje čebulic žafrana. V razpredelnici zabeležite datum in lokacijo.
3. V razpredelnico zapišite seznam vseh, ki so sadili čebulice.
4. Objavite fotografije v spletni skupini Krokus (The Crocus Club). Eno izmed fotografij dodajte v razpredelnico.
5. 6–8 tednov se bo zdelo, kot da se nič ne dogaja. V nekaterih državah se lahko stvari začnejo odvijati prej ali kasneje kot v drugih državah. Izkoristite ta čas za načrtovanje šolskega dogodka ali projekta ob dnevu spomina na žrtve holokavsta.
6. Sčasoma se bodo pojavile zelene konice žafrana. Zabeležite datum v razpredelnico. Fotografirajte čebulice, ki vzklijejo, in jih objavite v spletni skupini Krokus (The Crocus Club).

7. Kmalu se bodo pojavili rumeni popki. Fotografirajte prve izmed njih.
8. Popki bodo kmalu postali čudoviti rumeni cvetovi žafrana. Fotografirajte cvetoči žafran in fotografije objavite v spletni skupini Krokus (The Crocus Club).
9. Preštajte število cvetov in jih zapišite v razpredelnico.
10. Vsako leto se žafran množi, zato se njegovo število nenehno povečuje. S tem ko vedno več ljudi z vsega sveta sadi čebulice, raste tudi število cvetlic. Sčasoma bo po vsem svetu cvetelo več kot milijon in pol cvetlic žafrana v spomin na vse otroke, ki so umrli v holokavstu.

Prenesite projektno časovnico (v angleščini), tako da skenirate kodo QR ali obiščete [holocausteducationireland.org/crocus-project](https://www.holocausteducationireland.org/crocus-project).

Pravičniki med narodi

Pravičniki med narodi je naziv, podeljen Nejudom, ki so tvegali svoja življenja, da bi rešili Jude med holokavstom. Naziv je leta 1963 slovesno uvedel Yad Vashem, izraelski organ za spomin na žrtve holokavsta, od takrat pa je priznanje prejelo več kot 27.000 ljudi. Ti prihajajo iz različnih držav, kulturnih, verskih in etničnih okolij. Vsi skupaj so imeli enako željo – pomagati sočloveku. Na tisoče Judov je dandanes živih zaradi teh pogumnih ljudi. Več o pravičnikih med narodi lahko izveste na spletni strani Yad Vashema. Na seznamu pravičnikov je tudi 15 Slovencev in Slovenk.

Več o pravičnikih med narodi izveste tukaj (v angleščini).

Več o t. i. »Kindertransportih« izveste tukaj (v angleščini).

Posamezniki

Mary Elmes, Irka iz mesta Cork, se je med vojno nahajala v Vichyski Franciji. S sodelavci je pomagala kvekerskim organizacijam in rešila na stotine judovskih otrok pred deportacijo v Auschwitz.

Mary Elmes

Irene Sendler je rešila 2.500 otrok iz varšavskega geta.

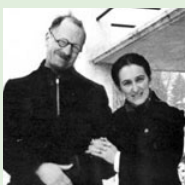
Irene Sendler

Metropolit Hrizostomos je rešil 275 Judov, ki so živeli na otoku Zakintos, s tem ko ni želel predati seznama z njihovimi imeni Nemcem. Na seznam je zapisal le svoje ime.

Metropolit Hrizostomos

Magda in André Trocmé iz francoskega Le Chambon-sur-Lignona, hugenotske vasi, kjer so skrivali Jude.

Magda in André Trocmé

Poslovneži

Oskar Schindler, nemški industrialec, je v Krakovu rešil okoli 1.200 Judov.

Oskar Schindler

Diplomati

Raoul Wallenberg, švedski diplomat na Madžarskem, je rešil na tisoče madžarskih Judov.

Raoul Wallenberg

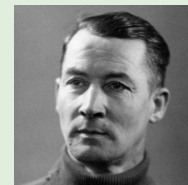
Chiune (Sempo) Sugihara, japonski konzul v Kaunasu (Kovno) v Litvi, se je upr. navodilom zunanjega ministrstva in je poljskim ter litvanskim Judom izdal več kot 600 izstopnih vizumov.

Chiune (Sempo) Sugihara

Pravični Nemci

Wilhelm Hosenfeld, častnik nemške vojske, se ni strinjal s preganjanjem Judov in je pomagal vsem, ki jim je lahko.

Wilhelm Hosenfeld

Pravični Arabci

Khaled Abdelwahhab iz Tunizije je rešil Annie Boukris in njeno družino, tako da jih je več mesecev skrival na svoji kmetiji.

Khaled Abdelwahhab

Pravični muslimani

Družina Biçaku iz Albanije je rešila 26 Judov, s tem ko jih je skrila pred nacisti.

Družina Biçaku

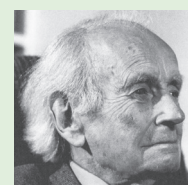
Države

Danska: Danci so svojo judovsko skupnost rešili tako, da so jih prepeljali na varno na nevtralno ozemlje Švedske.

Junaki

Hubert Butler iz Irske je bil zaposlen v dunajskem mednarodnem centru in je organiziral vizume za Jude in ostale ljudi, ki so bežali pred nacistično tiranijo. Več kot 2.000 beguncev je pomagal priti do Velike Britanije, Irske, Severne Amerike in drugih držav.

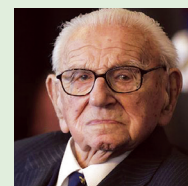
Hubert Butler

Monsinjur Hugh O'Flaherty iz Irske je bil med vojno zaposlen v Vatikanu. Bil je del mreže, ki je tihotapila Jude in ostale ljudi iz Rima na varno.

Monsinjur Hugh O'Flaherty

Sir Nicholas Winton, angleški poslovnež, je rešil 669 judovskih otrok iz Češkoslovaške, tako da je organiziral osem prevozov otrok (imenovanih »Kindertransport«) v Veliko Britanijo.

Sir Nicholas Winton

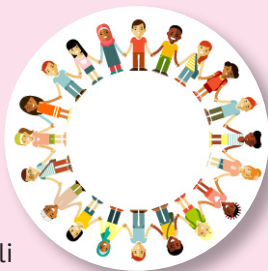
Sprejemanje raznolikosti in proslavljanje medsebojnih podobnosti

Aktivnosti

Krog

Vsi v razredu naredite velik krog. Podajte si roke in pogledajte krog. Ste vsi v krogu videti enako ali se nekateri razlikujejo od drugih? Ali ste vsi enako veliki? Imate vsi enako barvo kože? Enako barvo las? Čeprav se lahko zunanji videz razlikuje, bodo učenci opazili, da so vsi enakovredni člani kroga. So vsi pripadniki iste kulture ali vere? So v razredu judovski otroci? Ali izgledajo drugače?

Pomislite, kako velik bi bil krog, če bi si celotna šola podala roke.

Roke

Fotokopirajte ali fotografirajte roke vseh v razredu ali prosite učence, naj narišejo obris svojih rok in ga pobarvajo. Izrežite »roke«.

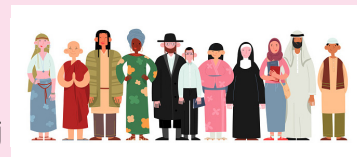
Naredite kolaž v obliki kroga, tako da se vse roke dotikajo. Pogledjte, kako podobne so si roke kljub različni velikosti in barvi.

Spoznajte druge kulture

Oblikujte aktivnost za spoznavanje kulture in tradicij vseh učencev v

razredu. Povabite lahko predstavnika druge vere ali kulture, da se predstavi v razredu. Raziščite različne tradicije, verske praznike, državne praznike, posebno hrano, tradicionalna oblačila, pesmi in ljudske pravljice.

Praznujte

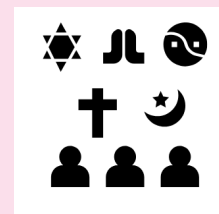
Te raznolike tradicije ponazorite na različne načine: s fotografijami, slikami, kolaži, glasbo.

Povabite tudi druge razrede, da se pridružijo ter vidijo in slišijo, kaj počne vaš razred. Kaj počnejo ljudje iz različnih tradicij, da obeležijo dogodke, kot so rojstva, poroke, smrti, verski prazniki in državni prazniki?

Simboli

V skupini se pogovorite o simbolih in simboličnih gestah. Hitra razprava o simbolih in njihovem pomenu. Ali se tudi v projektu Krokus najdejo simboli?

Počastitev dneva spomina na žrtve holokavsta

Mednarodni dan spomina na žrtve holokavsta je vsako leto 27. januarja. To je pravi čas, da mladi z drugimi delijo svoje izkušnje s projektom Krokus in znanje, ki so ga pridobili o holokavstu. Učence prosite, naj predlagajo, kako bi želeli obeležiti ta pomemben datum. Morda bodo želeli organizirati bralni krožek, branje poezije ali glasbeno delavnico, pri čemer bo vključen celoten razred, skupina ali pa kar celotna šola. Možno je tudi organizirati posebno slovesnost. Ta je lahko popolnoma preprosta, na primer prižig sveče v spomin na šest milijonov Judov, ki so bili ubiti v holokavstu, in tudi na vse druge žrtve. Kulturni dan je prav tako primerna priložnost, da se vsi učenci zberejo in poslušajo ter razmišljajo o holokavstu. Če udeležence projekta Krokus malce spodbudimo, lahko ti pripravijo številne predloge, kako bi želeli obeležiti dan spomina na žrtve holokavsta. Zelo lepo je, če te aktivnosti vodijo učenci sami. Objavite fotografije in informacije v Facebook skupini Krokus (The Crocus Club).

O izvedenih aktivnostih poročajte tudi nacionalnemu koordinatorju projekta Krokus v Sloveniji (Sinagoga Maribor).

Zastave in zemljevid

Razprave

Če je le mogoče, poskusite pri teh aktivnostih sedeti v krogu. Spodbujajte razprave o predsodkih, diskriminaciji in ustrahovanju, tako da udeleženci spoznajo pomen strpnosti in spoštovanja do vseh v svojem razredu ali skupini, na svoji šoli ter v življenju doma in v svoji državi. Holokavst se ni začel s koncentracijskimi taborišči, začel se je z besedami, zasmehovanjem in ustrahovanjem.

Berite: preberite eno izmed zgodb s seznama knjig in razpravljajte o njej.

Zapomnite si: da bi okrepili spomine, moramo razmišljati in moramo biti proaktivni. Ko razmišljamo o tem, kar smo prebrali, se naučili ali naredili, to postane del našega spomina.

Razmišljajte: ko sodelujemo v projektu Krokus, razmišljamo o otrocih, ki so umrli v holokavstu.

Bodite proaktivni: čebulice rumenega žafrana sadimo v spomin na otroke.

Spominjajte se: ko čebulice zacvetijo, spet pomislimo na otroke in se spomnimo, kako so umrli.

Aktivnost

Tako je izgledala Evropa leta 1930. Ugotovite, katere države so okupirali nacisti.

Pobarvajte jih z enako barvo.

Ali najdete svojo državo na zemljevidu?

Je bila vaša država vpletena v vojno?

Ali pa je bila nevtralna?

Besede

Narišite plakat s pozitivnimi in negativnimi besedami, ki vam pridejo na misel ob sodelovanju v projektu Krokus in ob učenju o holokavstu.

Za pozitivne in negativne besede uporabite različno barvo.

Pogovorite se o pomenu besed. Vsak teden dodajte nove besede na seznam.

Razdelite jih na dve strani, na pozitivne in negativne.

raznolikost

azil

diskriminacija

rasizem

strpnost

zatočišče

genocid

izključenost

spoštovanje

vklučenost

prijaznost

ksemafobija

preganjanje

varnost

Razlago teh novih besed najdete na spletni strani združenja Holocaust Education Ireland.

OKVIRČEK Z BESEDAMI 3

Naučite se teh novih besed:

ustrahovati

diskriminacija

predsodek

zasmehovanje

strpnost

Razlago teh novih besed najdete na spletni strani združenja Holocaust Education Ireland.

Evropska unija

Projekt Krokus: spominjanje na žrtve holokavsta in učenje za sodobno Evropo odraža načela in vrednote Evropske unije (EU). Ti temeljijo na človekovih pravicah in vladavini prava ter zahtevajo spoštovanje za vse državljane EU, ne glede na njihovo etnično pripadnost, motnje v duševnem ali telesnem razvoju, spolno usmerjenost ali versko prepričanje. EU je vzpostavila zaščitne ukrepe za zaščito vseh državljanov EU pred oškodovanjem ali škodovanjem drugim.

Zastave Evropske unije, Evropski parlament, Strasbourg

Evropa si ne želi ponovitve holokavsta. Od ustanovitve Evropske unije (pred tem: Evropska gospodarska skupnost) v petdesetih letih 20. stoletja se je Evropa večinoma izogibala nadaljnim vojnám in prelivanju krvi ter živela v relativno mirnem sožitju s svojimi sosedami. EU si prizadeva zagotoviti varno okolje in enakost za vse svoje državljane ter spodbujati spoštovanje in strpnost med vsemi državami članicami. EU je bila pod sedanjim imenom ustanovljena leta 1993 po Maastrichtski pogodbi. Projekt Krokus zajema spominjanje in izobraževanje o holokavstu ter ozaveščanje o nevarnostih sovraštva, diskriminacije in predsodkov. S sodelovanjem v projektu Krokus državljani spoznavajo evropsko preteklost in razmišljajo o pomenu EU danes, pri čemer cenijo združeno Evropo, ki je zasnovana na temeljnih načelih.

Spominjanje in izobraževanje

Projekt Krokus ozavešča, kako pomembno je, da se spominjamo, kako pomembna je evropska zgodovina in vrednote Evropske unije, ki spodbujajo mir, spravo in blaginjo vseh njenih državljanov. To doseže s spodbujanjem udeležencev, da svoje izkušnje s projektom delijo v skupini Krokus (The Crocus Club) na spletni strani Facebook ter razvijajo nova prijateljstva in spoštovanje med vsemi člani. Na ta način se udeleženci zavedajo vloge EU pri varovanju demokracije in svobode. Ker se število udeležencev projekta Krokus vsako leto povečuje, se bo povečalo tudi število posajenih čebulic žafrana. Upamo, da bodo sčasoma po vsej EU rasle čebulice rumenega žafrana, ki ne bo le spominjal na tragična leta holokavsta in umrle otroke, ampak bo tudi spodbujal upanje in prijateljstvo.

Dvojezična gimnazija Nikolaja Kopernika v Kotobrzegu, Poljska

Srednja šola Nikolaja Katranova, Svištov, Bolgarija

Aktivnosti

Države članice
Evropske unije

Zastave

Določite zastave vsake od evropskih držav.

Poiščite države na zemljevidu Evrope.

Ali najdete svojo državo?

Sestavite seznam vrednot in temeljnih načel Evropske unije.

Preberite več, tako da skenirate kodo QR ali obiščete spletno stran european-union.europa.eu.

Dodatna literatura in viri

O otrocih in holokavstu je bilo napisanih veliko knjig. Nekatere predstavljajo resnične zgodbe, druge pa izmišljene. Združenje Holocaust Education Ireland spodbuja vse, ki želijo te knjige brati z učenci, naj jih najprej preberejo sami in se nato odločijo, ali se jim zdijo knjige primerne za učence. Na splošno za otroke, mlajše od 12 let, predlagamo branje zgodb v obliki razredne aktivnosti. Učitelji in vzgojitelji naj vključijo zgodbe, ki so pomembne za otroke v njihovih državah; na tem mestu ponovno predlagamo, da skrbno razmislite o vsem gradivu, preden ga predstavite razredu. Pri uporabi DVD-jev in spletnih mest mora biti prisotna odrasla oseba.

Filmi

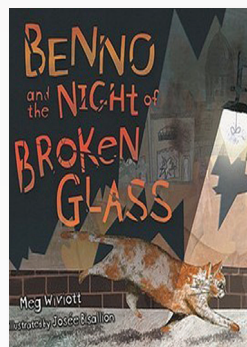
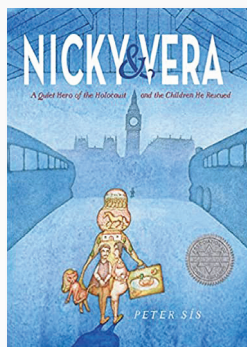
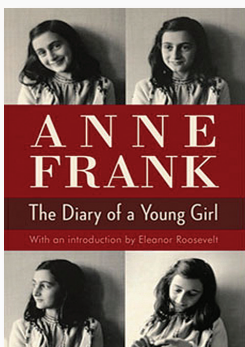
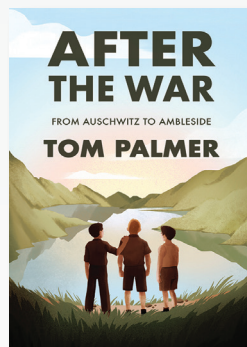
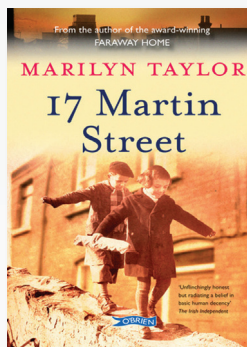
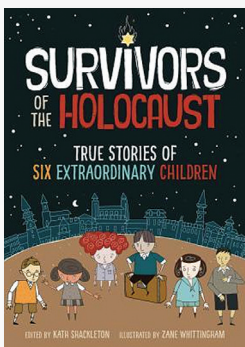
Predlagamo, da odrasli spremljajo učence, mlajše od 15 let, pri vseh ogledih filmov o holokavstu, prav tako pa toplo priporočamo predhodno pripravo na ogled filma ter pogovor po njem. Film Kratko življenje Ane Frank (The Short Life of Anne Frank) ponuja pregled vzpona nacistov na oblast in preganjanja evropskih Judov. Film je na voljo za ogled na spletni strani Anne Frank Trust UK.

Knjige

Skenirajte kodo QR in si oglejte seznam knjig združenja Holocaust Education Ireland, prilagojen za posamezne starosti bralcev.

Tukaj si oglejte seznam knjig, primernih za otroke in mladino.

Spletna mesta

Na voljo je veliko spletnih mest z informacijami o holokavstu. Preden jih priporočite mladim, morajo ta spletna mesta pregledati odrasli. Nekatera spletna mesta, ki jih priporoča združenje Holocaust Education Ireland:

holocausteducationireland.org

remember.org

yadvashem.org

iwm.org.uk

ushmm.org

holocaust.org.uk

galiciajewishmuseum.org/en

sfi.usc.edu

Skupina Krokus (The Crocus Club)

Učitelje vabimo, da se pridružijo skupini Krokus (The Crocus Club) na Facebooku. Tu lahko delite svoje fotografije, zgodbe in razmišljanja z ostalimi udeleženci projekta Krokus iz celotne Evrope.

Stiska beguncev med holokavstom in danes

Ko pride do konfliktnih situacij, lakote ali poplav in drugih naravnih katastrof, ljudje bežijo in iščejo zatočišče v drugih državah. Do leta 1938 je bilo preganjanje Judov v Nemčiji in Avstriji tako kruto, da so si ti obupno želeli zapustiti državi. Ko se je začel pojavljati strah pred judovsko begunsko krizo, je ameriški predsednik Franklin D. Roosevelt sklical konferenco v Évianu v Franciji. Dvaintrideset držav, ki so se udeležile konference, je bilo pozvanih, naj sprejmejo judovske begunce, vendar nobena od njih tega ni bila pripravljena storiti. Posledično so bili Judje ujeti znotraj meja svojih držav, do konca vojne pa jih je večina umrla.

Obroki, oblačila in zatočišče za ukrajinske begunce v Krakovu, 2022

Dandanes več sto tisoč ljudi zaprosi za azil v Evropi, voditelji evropskih držav pa poskušajo najti načine, kako jim pomagati. Ni lahko organizirati sprejema toliko ljudi naenkrat, vseeno pa evropske države ne želijo ponoviti napak iz preteklosti. Želijo najti način, kako pomagati ljudem, ki bežijo pred vojno, lakoto in preganjanjem. Veliko mladih študentov prihaja iz držav, kjer se pojavljajo konflikti, represija, lakota in druge stiske. Tega se moramo zavedati in ta vprašanja obravnavati na občutljiv način.

Holokavst in ostali genocidi 20. stoletja

Holokavst je bila posebna oblika genocida brez primere pri poskusu uničenja evropskih Judov in vseh sledi judovske kulture, zgodovine in spomina. Med drugo svetovno vojno se je zgodil tudi genocid nad Romi, kakor tudi poboji na tisoče predstavnikov ostalih manjšin, ki so bili žrtve nacističnih grozot. V 20. stoletju je prišlo še do ostalih genocidov:

- V Armeniji so Turki med letoma 1915 in 1923 pomorili več kot milijon Armencev.
- V sedemdesetih letih 20. stoletja je v Kambodži pod režimom Pola Pota, ki je vodil Rdeče Kmere, umrlo okoli dva milijona ljudi.
- Leta 1994 so v Ruandi ekstremisti plemena Hutu pobili okoli milijon pripadnikov plemena Tutsi.
- Leta 1995 je vojska bosanskih Srbov v masakru v Srebrenici pobila približno 8.000 muslimanskih dečkov in moških.

Ob vsakem genocidu so ljudje tarče zaradi svoje etnične, verske, kulturne ali politične pripadnosti ali spolne usmerjenosti. Do genocida pride, ko se dovoli, da pride do razmaha diskriminacije, rasizma in sovraštva, in ko se ljudem odrekujejo človekove in državljanske pravice. Zato je pomembno, da spoštujemo drugačnost ostalih ljudi in da spregovorimo, ko opazimo, da se nekomu godi krivica.

Armenija

Ruanda

Kambodža

Bosna in Hercegovina

OKVIRČEK Z BESEDAMI 4

Naučite se teh novih besed:

državljanstvo

konflikt

demokracija

človekove pravice

sprava

zatiranje

odgovornost

Razlago teh novih besed najdete na spletni strani združenja Holocaust Education Ireland.

Po holokavstu so se v svetu zgodili še mnogi drugi genocidi.

Holocaust Education Ireland
Clifton House, Lower Fitzwilliam Street,
Dublin D02 XT91, Ireland
T: +353 1 669 0593
E: info@holocausteducationireland.org
holocausteducationireland.org

 [HET_Ireland](https://twitter.com/HET_Ireland) [holocausteducationireland](https://www.instagram.com/holocausteducationireland)
 [Holocaust Education Ireland](https://www.facebook.com/HolocaustEducationIreland)

Center judovske kulturne dediščine Sinagoga
Maribor
Židovski trg 4, 2000 Maribor, Slovenija
T: +386 31 680 294
E: info@sinagogamaribor.si
www.sinagogamaribor.si

 [Sinagoga Maribor](https://www.facebook.com/SinagogaMaribor)
 [sinagoga.maribor](https://www.instagram.com/sinagoga.maribor) [SinagogaMaribor](https://twitter.com/SinagogaMaribor)